

РЕШЕНИЕ

№ 70

гр. гр.Велинград, 02.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВЕЛИНГРАД, II - ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: И.КА Н. ПЕНЧЕВА

при участието на секретаря ДОНКА ЕМ. ТАБАКОВА
като разгледа докладваното от И.КА Н. ПЕНЧЕВА Гражданско дело № 20225210100415 по описа за 2022 година

Предявени са обективно кумулативно съединени установителни иски с правна квалификация чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. чл. 79, ал.1, пр. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, във вр. чл. 138, ал. 1 ЗЗД за установяване съществуването на вземания на ищеца „Профи кредит България“ ЕООД спрямо Д. Б. К. за сумите 2 992,36 лв.-главница, 859,25 лв.-договорно възнаграждение за периода 03.11.2019 г. до 04.11.2020 г., 571,49 лв.-лихва за забава за периода 04.06.2019 г. до 04.11.2020 г., 26,11 лв. лихва за забава за периода 11.08.2020г. до 19.10.2020 г., по сключен между страните Договор за потребителски кредит № 3039574061 от 22.12.2018 г., за който е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. 951/2020 г. на РС Велинград и осъдителен иск с правна квалификация чл. 415, ал.1, т. 3, във вр. чл. 79, ал. 1 ЗЗД, във вр. чл. 138, ал. 1 ЗЗД за сумата 1089,75 лв.-възнаграждение за закупен пакет от допълни услуги по Договор за потребителски кредит № 3039574061 от 22.12.2018 г.

Претендират се разноси в заповедното и в исковото производство.

Ищецът твърди, че на 22.12.2018 г. сключил Договор за потребителски кредит № 3039574061 с И.И.П.-длъжник и Д. Б. К.-съдлъжник, по силата на който се задължил да предостави на длъжника П. сумата от 4 000 лв., при фиксиран годишен лихвен процент от 41,17% и годишен процент на разходите 49, 90%, а П. и К. се задължили солидарно, да върнат заетата сума на 24-месечни вноски, всяка в размер на 247,29 лв.. Общото задължение по кредита било за сумата от 5 934,96 лева.

С част сумата по кредита следвало да бъдат рефинансирани

задълженията на И. П. към Фератум България ЕООД в размер на 1 120 лв. и към Сити Кеш ЕООД в размер на 1 100 лв., а остатъкът да бъде преведена по посочена от длъжника банкова сметка.

Неразделна част от договора за потребителски кредит били приложимите към него Общи условия, които при подписването му кредиторът предоставил на солидарните длъжници и с които те предварително се запознали, приели и се съгласили да ги спазват.

На длъжниците бил предоставен също безвъзмездно, на хартиен носител в разбираема форма на български език, Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити.

Към договора за потребителски кредит било сключено Споразумение за предоставяне на пакет за допълнителни услуги, съгласно чл. 15 от Общите условия. Възнаграждението за закупения допълнителен пакет възлизал на 1743,60 лева и следвало да бъде заплатено на месечни вноски, всяка в размер на 72,65 лева.

Излага, че споразумението не представлявало задължително условие за отпускането на кредита или за отпускането му с предлаганите от кредитора параметри. Сключването на Споразумение за предоставяне на допълнителни услуги зависило единствено от волята на потребителите и от това дали желаят искането им за кредит да бъде разгледано в най-кратки срокове, както и дали желаят да им се предостави възможност да отлагат плащането на вноски, да намаляват размера на месечни вноски, да променят датата на падеж и да получават бързо и лесно допълнителни парични средства.

Със споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги към Договора за потребителски кредит кредиторът се задължавал да предостави на клиента по негово искане и при изпълнението на посочените в ОУ изисквания, една или всички от посочените услуги, изразяващи се в приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит; възможност за отлагане на определен брой погасителни вноски; възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски; възможност за смяна на дата на падеж и улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства. Всяка една и всички тези услуги потребителят можел да използва, ако пожелае да закупи и ако закупи такъв пакет. В процесния случай съдлъжниците пожелали да закупят пакет от допълнителни услуги, като декларирали това в искането си за отпускане на кредит. Пакетът от допълнителни услуги предоставял право на кредитополучателя да получи услуги, които не били свързани с дейността на кредитора по кредитиране, а с необходимостта на потребителя и неговото конкретно житейско положение. Със закупуването на пакет от допълнителни услуги, ответникът си гарантирал приоритетното разглеждане и отпускане на поискания кредит. Гарантирал си, че при настъпване на неблагоприятни за него събития, нямало да изпадне в забава и кредитът му да бъде обявен за предсрочно изискуем, а ще може да отложи плащането на определен брой вноски, така че да може да се фокусира

върху стабилизирането на своята платежоспособност, а не върху утежняване на финансовото си състояние с невъзможността да плаща кредит и лихвите за забава по него. Също така си е гарантирал, че ако доходът му намалеел, ще може да си намали размера на определен брой вноски, т.е. длъжникът можел да поиска от кредитора да му намали с до 75% размера на определен брой погасителни вноски. Гарантирал си, че ако се промени датата на заплащане на месечното му възнаграждение, ще може да промени и падежната дата по кредита си, така че да е удобна за него. Гарантирал си е, че ако има необходимост от допълнителни парични средства, ще може да ги получи бързо и лесно, без да е необходимо да попълва и представя купища документи. Всички тези възможности, които длъжникът получавал, съответно всички тези услуги, които кредиторът се задължавал да му предостави със закупуването на пакета от допълнителни услуги, не могли да се определят като задължителни и като част от общите разходи по кредита. Предоставените му допълнителни услуги гарантирали спокойствието и възможността да се справи с всяка неблагоприятна ситуация.

Сочи, че възнаграждението не било цената на услугите, а било дължимо за наличието им, за възможността длъжникът да поиска промяна в договора му за кредит във всеки един момент от съществуването на договора. Предлаганите допълнителни услуги не били пряко свързани с договора за кредит, а били по повод на същия. Ето защо и се твърди, че споразумението за предоставяне на допълнителни услуги, не било пряко свързано с договора за кредит, тъй като такъв можел да съществува в правния мир и без договорените допълнителни услуги и сключването му е в резултат на свободната воля и индивидуално желание на длъжника. Освен това сключването на споразумението не било задължително условие за отпускане на кредит, поради които обстоятелства законодателят извадил разходите за такива допълнителни услуги от общите разходи по кредита.

Твърди се още, че на 05.07.2019г. И.И.П. се възползвал от предоставените по пакета допълнителни услуги възможности, като подал Заявление за промяна на погасителен план към ДПК № 3039574061 и пожелал да бъде отложена една погасителна вноска. На 11.07.2019г. между „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД, И.И.П. и Д. Б. К. бил сключен Анекс № 1 към ДПК № 3039574061, с който страните се договорили да бъде отложена погасителна вноска № 6, която трябвало да бъде заплатена в края на погасителния план. Към анекса бил изготвен нов, коригиран погасителен план, неразделна част от него, като погасителните вноски се променили от 24 на 25 броя. Така общото задължение по кредита, което солидарните длъжници следвало да заплатят, включващо и задължението по Пакета от допълнителни услуги възлизало на 7678,56 лева.

Твърди се, че получената по Договора за потребителски кредит № 3039574061 сума, ведно с договорна лихва в размер на 1934.96 лева и сумата по пакета допълнителни услуги, следвало да бъде издължена на 24 месечни вноски по изготвен погасителен план, в размер на 319.94 лв. всяка и падежна

дата всяко 3-то число на месеца.

Твърди се, че „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД изпълнил точно и в срок задълженията си по договора, като на 27.12.2018 г. превел остатъчната парична сума в размер на 1780.00 лв. по посочена от длъжника П. банкова сметка.

Длъжникът не изпълнявал поетите договорни задължения. Направил само осем пълни и една непълна погасителни вноски и на 04.06.2019 г. изпаднал в забава. Размерът на погасеното задължение по ДПК № 3039574061 възлизал на 2824.82 лв.. С плащанията били погасени част от задълженията по договора, от които номинал в размер на 2713.19 лв. Със сумата от 41.63 лв. били погасени на лихвите за забава по кредита, дължими съгласно т.12.1 от Общите условия. Със сумата от 70.00 лв. били погасени дължимите такси по Тарифа за извънсъдебно събиране на вземането, съгласно уговореното в чл.17.4 от Общите условия към ДПК.

Поради неизпълнение на задължението, на 04.11.2020 г. кредитът бил обявен за предсрочно изискуем. За обявената предсрочната изискуемост съдлъжникът К. бил уведомена с изпратено от кредитора уведомително писмо с обратна разписка, което било получено от дядото на ответницата.

На 23.11.2020 г. „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД подал заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, по което било образувано ч. гр. д. № 951/2020 г. по описа на РС Велинград. Съдът отхвърлил заявлението на дружеството в частта, с която се претендирало възнаграждение по сключеното между страните споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги в размер на 1089.75 лв. В останалата част била издадена Заповед за изпълнение по реда на чл. 410 ГПК. След подадено от съдлъжника К. възражение ищецът предявил настоящия установителен иск за вземания, представляващи главница, договорно възнаграждение, лихва за забава и законна лихва.

Въз основа на така очерталата се обстановка се иска от съда да постанови решение, с което да установи със сила на присъдено нещо съществуването на вземане в полза на „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД срещу Д. Б. К., представляващо 2 992, 36 лв.-главница, 859,25 лв.-договорно възнаграждение за периода 03.11.2019 г. до 04.11.2020 г., 571,49 лв., лихва за забава за периода 04.06.2019 г. до 04.11.2020 г., законна лихва в размер на 26,11 лв. за периода от датата на предсрочната изискуемост до 19.10.2020 г. по Договор за потребителски кредит № 3039574061 от 22.12.2018 г., за които е издадена за заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. 951/2020г. на РС Велинград и да осъди Д. Б. К. да заплати на ПРОФИ КРЕДИТ България ЕООД възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги в размер на 1089.75 лв по ДПК № 3039574061.

В срока по чл. 131 ГПК ответницата Д. К. оспорва основателността на иска.

Излага, че има качеството на поръчител по договора за потребителски

кредит и като такава отговаря само за действително задължение, съгласно чл. 138, ал. 2 ЗЗД. В тази връзка сочи, че с влязло в сила Решение по в. гр. д. 864/2021г. на ОС Пазарджик, договорът, от който произтичали претендираните вземания бил прогласен за нищожен.

Поради гореизложеното, счита, че исковата претенция следва да бъде отхвърлена.

Евентуално, в случай че съдът счете за неотнормено решението, с което е прогласена нищожността на договора за кредит, се позовава на недействителността на договорните клаузи за годишен лихвен процент, годишен процент на разходите, като противоречащи на закона, евентуално като сключени при заобикаляне на закона, а на клаузите, с които е закупен пакет допълнителни услуги, като противоречащи на добрите нрави=

Излага, че в договора годишният процент на разходите бил посочен само в общ размер, без да са посочени отделните разходи, които го формират по вид и размер. С посочването на годишния лихвения процент в договора също не били изпълнени изисквания на закона, тъй като липсвала информация за текущия /месечен/ лихвен процент, условията за прилагането му, показалите който го формират, условията и процедурите за неговата промяна.

Споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги не съставлявало самостоятелен договор, в него липсвало посочване на размера на съответната такса за всяка една допълнителна услуга, както и липсвало посочването на такса за комплекта услуги. Липсата на посочване на стойност на услугите в споразумението отричало самостоятелния му характер.

Подписаното Споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги, освен че не съставлявало самостоятелен договор, нямало и предмет различен от предмета на сключения договор за кредит. Допълнителните услуги по същността си били свързани изцяло с начина на погасяване на кредита, а не с получаването на някакви други стоки и блага, различни от вече предоставената сума. Освен това ползването на тези допълнителни услуги, независимо, че заплащало за тях предварително, не ставало автоматично, а само при наличието на редица условия предвидени в ОУ, и то след одобрение на кредитора, съответно сключване на допълнително споразумение.

С оглед гореизложеното счита, че клаузите на Споразумението за заплащане на пакет за допълнителни услуги са нищожни, тъй като са неравноправни, неясни и двусмислени. Липсвало посочване на размер на таксата за услугата в споразумението. Допълнителните услуги били свързани изцяло с предоставяне и погасяване на кредита, а не с някакви нови други блага. Получаването на допълнителните услуги, независимо предварителното им заплащане било поставено под редица условия и последващо одобрение, т.е. получаването им е само „възможност“, а не се следвало автоматично.

Споразумението, въз основа на което ищеца претендирал вземането по

предявения осъдителен иск съдържащо неравноправни клаузи, затова било нищожно. Освен това същото нямало самостоятелен предмет, а било част на договора за потребителски кредит. От това следвало, че възнаграждението по договора за кредит е определено в нарушение на чл. чл.19, ал.4 ЗПК, защото включвайки таксите за допълнителни услуги се надвишавал нормативно заложения лимит на годишния процент на разходите. Горното обосновавало неоснователност на претенцията на ищеца.

Поради гореизложеното иск от съда предявените искове да бъдат отхвърлени. Претендира разноски.

Съдът, като прецени доводите е и възраженията на страните и като взе предвид представените доказателства счита следното от фактическа и правна страна:

От приложеното ч. гр. д. № 951/2020 г. на Районен съд Велинград се установява издаването на заповед за изпълнение на парично задължение, с която е разпоредено И.И.П. и Д. Б. К. да заплатят солидарно на „Профи Кредит България“ ЕООД сумата от 2 992,36 лв. главница, дължима по договора за потребителски кредит № 3039574061 от 22.12.2018 г., ведно със законна лихва върху нея, считано от 23.11.2020 г., до заплащане на вземането, сумата от 859,25 лв. непогасено договорно възнаграждение, дължимо за периода от 03.11.2019г. до 04.11.2020г., 571, 49 лв.-лихва за забава за периода от 04.11.2020 г. до 23.11.2020 г., както и 26,11 лв. лихва за забава за периода 04.11.2020 г. до 23.11.2020 г.

Срещу заповедта за изпълнение солидарният длъжник Д. К. е подала възражение и на кредитора са дадени указания за предявяване на установителен иск. Искът е предявен в месечния срок, като паричното вземане, предмет на иска е идентично с паричното вземане по заповедта за изпълнение, поради което установителния иск е допустим.

Заявлението е отхвърлено в частта, с която се претендира издаване на заповед за изпълнение за вземането в размер на 1089,75 лв., представляващо възнаграждение за закупен пакет от допълни услуги по Договор за потребителски кредит № 3039574061 от 22.12.2018 г., поради което за ищецът е предявил настоящия осъдителен иск, на осн. чл. 415, ал. 3, във вр. чл. 415, ал.1, т. 3 ГПК.

По повод подадено искане за отпускане на потребителски кредит от И.И.П., посочен като клиент и Д. Б. К., посочена като „солидарен длъжник 1“, на 22.12.2018 г. между ищеца от една страна и П. и К. от друга, е сключен Договор за потребителски кредит стандарт № 3039574061. На същата дата е подписано и Споразумение за предоставяне на пакет допълнителни услуги.

По силата сключения потребителски договор „Профи кредит България“ ЕООД се е задължило да предостави сумата от 4 000 лв. за срок от 24 месеца, при годишен фиксиран лихвен процент от 41,17%, на ден 0,11% и годишен процент на разходите от 49,90 %. Предвидено е с част от сумата в размер на 1 120 лв. да се рефинансира задължението на И. П. към Фератум България

ЕООД, а с друга част в размер на 1 100 лв. задължението му към Сити кеш ООД. Месечният размер на вноската по кредита е 247,29 лв., а общата дължима сума 5 934, 96 лв.. Към тази сума и във връзка с избрания пакет от допълнителни услуги, е прибавена цената на допълнителната услуга в размер на 1 743, 60 лв., дължима на 24 месечни вноски в размер на 72,65 лв. месечно. По този начин общият размер на дължимата сума, която следвало да бъде платена възлиза на 7 678,56 лв., платима на 24 месечни вноски в размер на 319,94 лв. всяка, до 3-то число на месеца. Съгласно чл. 12.1 от Общите условия, в случай че клиентът/сдължникът просрочи плащане на месечна вноска, кредиторът начислява лихва за забава в размер на основния лихвен процент +10% годишно, изчислена за всеки ден забава върху размера на просроченото плащане.

Към договора е приложен погасителен план, в който всяка месечна погасителна вноска е определена по размер, формиран, като сбор от главница, лихва и вноска по закупения пакет. Договорът за кредит е двустранно подписан ищеца и ответниците, които са декларирали, че са запознати преди сключването му с приложимите към него общи условия, приемат ги и се задължават да ги спазват, че са съгласни съществените условия по договора за потребителски кредит да се уговарят с общите условия, че промени в тях могат да се извършват при условията и предпоставките на общите условия и имат действие по отношение на клиента и сдължника след изменението им от кредитора и при липсата на изрично несъгласие на който и да е от тях, след като предварително и по подходящ начин бъдат запознати от кредитора с новите общи условия, както и че новите общи условия влизат в сила и клиентът и сдължникът се считат уведомени за тях с обявяването им на интернет страницата или на общодостъпно място в офисите на кредитора. Декларирали са, че са им предоставени безвъзмездно, на хартиен носител, в ясна и разбираема форма на български език-информация във формата на Стандартен европейски формуляр, разяснения, които са им дали възможност да преценят доколко предлагания договор за потребителски кредит съответства на техните възможности финансово състояние; разяснение на преддоговорната информация, основните характеристики на предлаганите продукти, въздействието, което могат да окажат върху тях, в това число и последиците в случай на просрочени плащания; разяснения на пакета от допълнителни услуги, които кредиторът може да предостави на клиента и сдължника по искане на клиента, въздействието, което могат да окажат върху клиента и сдължника, както и правата и задълженията на клиента, сдължника и кредитора върху тях.

Приложеното към договора за потребителски кредит споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги има за предмет задължение на кредитора да предостави на клиента и сдължника по искане на клиента и при изпълнение на посочените в ОУ изисквания, една или всички от посочените услуги, изразяващи се в: 1./ приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит без посочени допълнителни подробности,

конкретизации, основания, времеви отрязък и условия; 2./ възможност за отлагане плащането на определен брой погасителни вноски-също без посочени изисквания за реализиране на тази възможност, условия, параметри и конкретизация, дали се касае за еднократност от упражняването ѝ или повече и други; 3./ възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски също без посочена всякаква конкретика, условия и изисквания на които да отговаря потребителя; 4./ възможност за смяна на дата на падеж без конкретика-колко пъти може да се възползва потребителя от нея и за какъв период от време или се касае за еднократност, най-ранен и най-късен момент за възползване от услугата; 5./ улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства.

Не е спорно между страните, а и от представените по делото преводни нареждания /л. 18-20/, се установява, че „Профи кредит България“ ЕООД е изпълнил задължението си да предостави на кредитополучателя И. П. договорената сума от 4 000 лв., като е превел по сметка на Сити кеш ООД и Фератум България ООД съответно сумите от 1 100 лв. и 1 120 лв., съобразно изричните уговорки между страните, а остатъкът от 1 780 лв. е постъпила по посочената от П. сметка банкова сметка в Банка ДСК АД на 27.12.2018 г.. Общата сума, заедно с договорна лихва в размер на 1 934, 96 лв., при годишен лихвен процент от 41,17 % първоначално е следвало да бъде издължена на 24 месечни вноски в размер на 247,49 лв. всяка, т.е. до 03.01.2019 г.. Задължението е разсрочено с една месечна вноски за месец юни 2019 година, поради което е изготвен нов погасителен план. Съгласно него кредитът е следвало да бъде погасен на 03.02.2021 г..

Към сбора на дължимата главница и лихви по кредита в погасителния план са прибавени и вноски в размер на 72,65 лв., представляващи съответната част от стойността на закупения Пакет от допълнителни услуги в размер на 1743,60 лв.. С нея общата месечната вноска по кредита възлиза на 319, 94 лв.

По договора са извършени плащания в размер на 2 824,82 лв.

С тях, според заключението на вещото лице по приетата по делото съдебно-счетоводна експертиза, която съдът кредитира като компетентно изготвена, са погасени следните задължения по погасителния план-главница в размер на 1007,64 лв., договорна възнаградителна лихва в размер на 1 051,70 лв., вноска по пакета допълнителни услуги в размер на 653,85 лв., наказателни лихви в размер на 41,63 лв. и 70,00 лв. такси по чл. 17,4 от Общите условия по договора.

До 04.11.2020 г. размерът на дължимата главница е 3 399,69 лв., от които непогасената част е 2 392,05 лв.. Оставащият непогасения размер на главницата след тази дата до края на срока на договора е 600,31 лв.

До 04.11.2020 г. размерът на дължимата договорна лихва е 1 793,40 лв., от които непогасената част е 714, 70 лв.. Оставащият непогасения размер на договорната лихва след тази дата до края на срока на договора е 141,56 лв.

Размерът на лихвите за забава върху неизплатената част от главницата за периода от 04.11.2020 г. до датата на подаване на заявлението в съда- 23.11.2020 г. е 20,34 лв.

Оставащият размер на непогасената цена на закупения пакет допълнителни услуги е 1 089, 75 лв.

По договора за потребителски кредит кредитополучателят П. е извършил две плащания-на 10.12.2020г. в размер на 498, 80 лв. и на 21.06.2022г. в размер на 500 лв. С тях общо платената сума по договора е в 3 823,62 лв.

По отношение отговорността на Д. К. следва да се изясни има ли същата качеството на поръчител, предвид че отговорността на поръчителя е обусловена от отговорността на главния длъжник и поръчителят може да противопостави на кредитора всички възражения, с които главният длъжник разполага, включително и за нищожност на правното основание, от което произтича задължението, в случая да се позове на решението, с което по водения между И. П. и Профи кредит България ЕООД договорът за потребителски кредит е признат за нищожен.

Съдебната практика е константна, че съдът, който следва да се произнесе за съществуването, съответно правата и задълженията на страните по договор, трябва да установи вида на същия. Той се определя от действителното му съдържание - действителната обща воля на страните. Във всички случаи на спор относно точния смисъл и действителното съдържание на постигнатото общо съгласие и целените с договора правни последици, както е в настоящия случай, съдът е длъжен да отговори аргументирано каква е действителната воля на страните. Когато уговорките са неясни, непълни и неточни и щом пораждават съмнение, тълкуването се извършва по критериите на чл. 20 ЗЗД. Отделните уговорки се ценят с оглед систематичното им място в договора и във връзка едни с други, като всяка една се схваща в смисъла, който произтича от целия договор, с оглед целта му, обичаите и практиката и добросъвестността. Съдът, ведно с това, преценява обстоятелствата, при които е сключен договора, както и поведението на страните преди и след сключването му.

Солидарната отговорност е налице във всички случаи, когато кредиторът има възможност да изисква от всеки от длъжниците цялото си вземане, като изпълнението на един погасява дълга и освобождава всички длъжници /чл. 122 ЗЗД/. Общите правила, уредени в чл. 121-127 ЗЗД, са приложими за всички случаи, когато е налице пасивна солидарност, стига нещо друго да не е уговорено. Разликите се следват, както от изрично съдържащите се в този смисъл уговорки, така и от основанията за възникване на солидарността. Съдът трябва да установи вида на солидарната отговорност, според основанията за нейното възникване, за да определи спецификата на конкретните облигационни отношения.

Често страните по договор за кредит договарят трето на кредитното

правоотношение лице да отговаря за неизпълнението на дълга на кредитополучателя при условията на солидарност, като това трето лице се назовава като „солидарен длъжник“. Квалификацията „солидарен длъжник“ е обща и не разкрива същината и характеристиките на отговорността на длъжниците към кредитора. Квалификациите на правоотношението, давани от страните, сами по себе си също не са определящи за неговата същност; важни са съдържателните уговорки, съгласието на страните и преследваната от тях цел. Законът, предвиждайки в чл. 121 от ЗЗД, че освен на законно основание пасивна солидарност може да възникне и по уговорка между страните, не въвежда никаква обща и абстрактна солидарна отговорност. Солидарна отговорност за изпълнение на задължение в гражданскоправните отношения не се презумира, поради което страната, която се позовава на нея, следва да докаже правното основание за възникването ѝ, т.е. да установи, че страните са съдължници и за тях трябва да се прилагат само общите правила на чл. 121 и сл. ЗЗД или че е осъществен фактическият състав на друг вид договор, от който може да възникне солидарност: встъпване в дълг, авал, поръчителство, делкредере /в този смисъл Решение 213/ 06.01.2017г. по гр. 5864/2015 г. на ВКС, ГК, IV г.о./.

Съдът като анализира съдържанието на договора, счита че лицето посочено в кредитния договор като солидарен длъжник Д. Б. К., притежава качеството на поръчител. Съобразно съдържащите се в договора данни, че сумата е дадена и получена от И. П., а солидарната отговорност на К. обезпечава изпълнението на задължението му да я върне, без да е титуляр на заемната сума, че на кредитополучателя е предоставено правото да избере датата на погасителните вноски /чл. 3.2 от ОУ към договора/, че на него е предоставено правото на отказ от договора, че той е този, който може да се възползва от „предимствата“ при закупуване на пакета допълнителни услуги, съдът намира че намерението на страните по договора и преследваната от тях цел, е Д. К. да обезпечи дълга на И. П.. Задължението ѝ е акцесорно на това по заема и е уговорено като поръчителство, от което следва, че тя и кредитополучателя П. не са създадени, всеки до обема на цялото, към заемотателя „Профи кредит България“ ЕАД. Задължението на И. П. към кредитора е предпоставка за съществуването на задължението на Д. К. към него. С отпадането на задължението на И. П. отпада и задължението на Д. К.. При солидарната създаденост съществуването на едно от задълженията не е предпоставка за съществуването на другото, всеки създаден дължи на свое и независимо основание, като отпадането на едно от задълженията не предизвиква отпадане на другите.

Така направената разлика се отразява на възможностите на лицето да се противопостави на претенцията, като например да се позове на нормата на чл.142 от ЗЗД-да противопостави на кредитора всички възражения, принадлежащи на длъжника, както е в настоящия случай. Като поръчител ответницата може да противопостави на кредитора всички възражения, принадлежащи на длъжника, включително и да се позове на

недействителността на договора за потребителски кредит поради неспазване на императивните изисквания на ЗПК и ЗЗП, като от нейна страна са наведени изрични твърдения, които се основават на разпоредбите на действащия към настоящия момент ЗПК, при действието на който е сключен процесния договор. Съответствието на договора със законовите изисквания на специалния закон, за което съдът е длъжен да следи и служебно, а не само при позоваване на страна по делото, е от съществено значение за размера на задължението на К., в качеството ѝ на поръчител по него. От това съответствие или от липсата му зависи дали ще се дължи неплатената главница по договора за потребителски кредит, заедно с възнаградителната лихва и обезщетението за забава или само чистата стойност на кредита.

В настоящия случай с влязло в сила Решение № 68/11.03.2022г. по в. гр. д. 864/2021г. на ОС Пазарджик по предявен от заемополучателя И.И.П. против ищеца Профи кредит България ЕООД иск с правно основание чл. 26, ал. 1 ЗЗД е прогласен за нищожен сключения Договор за потребителски кредит „Профи кредит Стандарт“ № 3039574061 от 22.12.2018г.

Ответницата може да се позове на влязлото в сила решение, доколкото отговорността ѝ акцесорна и обусловена от съществуването на валидно възникнало задължение, което да обезпечи. Въпросът за действителността на договора е преюдициален по отношение на отговорността на ответницата, а изходът на правния спор по настоящото дело е обусловен от произнасянето на съда за съществуването на правното основание, от което ищецът черпи права, а за ответницата възникват задължение. Силата на пресъдено нещо на решението, с което се отрича съществуването на едно материално субективно право, се разпростира и спрямо отговорните за чуждо задължение (поръчители, заложи и ипотекарни длъжници за обезпечение на чужд дълг, когато съществуването на вземането е отречено по отношение на главния длъжник, макар същите да не са участвали като страни по делото. Несъществуване на главното задължение прави безпредметно даденото обезпечение, защото, не може да се обезпечават изпълнението на задължение, чието изпълнение е отречено. Предметът и обемът на отговорността се определят от обема на главното задължение.

Кредиторът не може да противопоставя другиму съдебното решение с което съществуването на дълга се признава, но третото лице може да противопостави на кредитора съдебното решение, с което съществуването на дълга се отрича по отношение на главния длъжник.

Предвид че Договор за потребителски кредит „Профи кредит стандарт“ № 3039574061 от 22.12.2018г. е прогласен за нищожен потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихви и други разходи по кредита. Наличието на валидно задължение за поръчителство предполага наличие на действителен главен дълг, защото предметът и обемът на отговорността на поръчителя се определят от обема на главното задължение. По принцип обявяването на договора за недействителен води до погасяване

на поръчителството, но в случая макар и договорът да приет за недействителен, с оглед изричната и специална разпоредба на чл. 23 ЗПК, потребителят остава задължен за чистата стойност на кредита. Затова и договорът за поръчителство не е недействителен поради невъзможен предмет. При това положение ответницата К. е задължена само за главницата в размер на 4 000 лева.

От заключението на изслушаната по делото съдебно-икономическа експертиза, се установява, че за погасяване на задължението са заплатени общо 3 823,62 лв., от които 2 824,82 лв. преди подаване на заявлението за издаване на заповедта. С тази сума са погасени следните вземания-главница в размер на 1 007,64 лв., договорни лихви в размер на 1 051, 70 лв., наказателни лихви в размер на 41,63 лв., такси за извънсъдебно събиране на вземанията в размер на 70,00 лв. Извършените плащания за погасяване на вземанията за договорни лихви, наказателни лихви и такси за извънсъдебно събиране на вземанията, като недължими следва да се отнесат към погасяване на главницата по договора, т.е. следва да се приеме, че с платената сума от 2 824,82 лв. е погасена единствено част от главницата. След подаване на заявлението кредитополучателят И. П. е извършил плащания в общ размер на 998, 50 лв. също следва да бъдат взети предвид и да бъдат отнесени към погасяване на главницата.

По отношение на осъдителната претенция за заплащане на възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги, съдът счита, че клаузата от договора за потребителски кредит и теза на чл. 15 от ОУ, от които произтичат задълженията за заплащането им е неравноправна, а оттам нищожна.

Съгласно чл. 143 ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Според чл. 146, ал. 1 ЗПК неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако не са уговорени индивидуално. Не са индивидуално уговорени, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случай на договор при общи условия. Ако общата преценка на договора сочи, че той е договор с общи условия, доставчикът следва да докаже твърдения факт, че някоя клауза е договорена индивидуално.

По отношение на клаузата за заплащане на уговореното възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги съдът счита, че същото не отговарят на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на заемателя и заемодателя. Видно от него срещу заплащане на възнаграждението кредитополучателят може да се ползва от различни привилегии – бързо разглеждане на искането, възможност за отлагане на плащане на вноски, възможност за намаляване на определен брой

погасителни вноски, възможност за смяна дата на падеж, улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства. Неравноправният характер на посочената клауза произтича от липсата на еквивалентност между поетото задължение за заплащане на допълнително възнаграждение и поетите ангажименти от страна на кредитора, тъй като предоставянето на изброените по – горе привилегии не е обусловено от настъпване на предвидени в договора условия, а зависи единствено от волята на кредитора. Клауза, която поставя изпълнението на задълженията на търговеца или доставчика в зависимост от условие, чието изпълнение зависи единствено от неговата воля, е неравноправна и следователно нищожна – чл. 143, т. 3 и чл. 146, ал. 1 от ЗЗП. Отделно от това, сумата, уговорена като цена на пакета допълнителни услуги съставлява почти половината от сумата по кредита. Впечатление прави и клаузата, според която дори длъжникът да поиска да изплати предсрочно кредита, дължи останалата неизплатена част от разходите по закупения пакет.

Цитираната клауза не е индивидуално уговорена, тъй като сключването на споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни слуги е включено в типовото искане за отпускане на потребителски кредит. Изготвено е предварително и ответникът не е имал възможност да влияе върху съдържанието му, доколкото само кредиторът може да променя в една или в друга насока общите условия /т.16.1 от ОУ/, а потребителят има право ако не е съгласен единствено да се откаже от договора. Възможността за преговори с кредитора и евентуално изменение на клаузи от ОУ по взаимно съгласие на страните е изключено и предпоставя вземане на еднолични решения и независимост на кредитора сам да промени ОУ така, както сметне за добре в хипотеза, когато това се отнася за основните и съществени елементи от конкретния ДПК и от СППДУ, сключвани с потребител. Това го поставя в доминиращо положение спрямо потребителя. Едновременно с това споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги към договор за потребителски кредит е нищожно и поради противоречие с добрите нрави, доколкото за противоречащи на добрите нрави се считат сделки, с които неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота, използва се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг.

Освен това Разпоредбите на чл.10а, ал.1 и ал.2 от ЗПК предвиждат, че кредиторът може да събира от потребителя такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, но не може да изисква заплащане на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Анализът на съдържанието на описаните в споразумението и т.15 от общите условия „услуги“ налага категоричния извод, че те касаят именно усвояването /по отношение на приоритетното разглеждане и изплащане на сумата по кредита и улеснената процедура за получаване на допълнителни парични средства/ и управлението /по отношение на възможността за отлагане или намаляване на определен брой

погасителни вноски и смяната на падежната дата/ на кредита. Извеждането на тези „услуги“ в самостоятелно споразумение, обективизирано в отделен от договора за потребителски кредит писмен акт, не променя тяхното естество и не поражда право за кредитора да претендира отделно възнаграждение за тях, а съставлява единствено заобикаляне на закона – чл.10а, ал. 2 от ЗПК, което води до нищожност на споразумението – чл. 26, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД.

В допълнение уговореното възнаграждение от 1 743,60 лв. за пакета от допълнителни услуги, съставлявайки разход по кредита, следва да бъде включено в годишния процент на разходите, съгласно чл.19, ал. 1 от ЗПК, за който ал. 4 предвижда да е в максимално допустим размер – пет пъти размера на законната лихва. Видно от дадената в чл. 19, ал. 1 ЗПК дефиниция за годишен процент на разходите по кредита и при съобразяване с § 1 на ДР на ЗПК, с пакета от допълнителни услуги се въвеждат именно допълнителни разходи, в резултат на които общият разход по кредита за потребителя и съответно годишния процент на разходите реално надхвърля 49,90 % и възлиза на 102,17 %, според заключението на вещото лице. Така размерът на ГПР се явява по-голям от законово допустимия петкратен размер на законната лихва - 50 %, определен в чл. 19, ал. 4 от ЗПК. По този начин с уговореното възнаграждение за пакета от допълнителни услуги се заобикаля разпоредбата на чл.19, ал. 4 от ЗПК, като в годишния процент на разходите не се включва неговия размер. Тъй като възнаграждението е прикрит разход по кредита, с който се надхвърля допустимия размер на разходите по чл. 19, ал. 4 от ЗПК, включената в договора клауза за заплащането му отделно има за цел заобикаляне на изискванията на закона за максималния размер на годишния процент на разходите по кредита, поради което е нищожна.

Следователно извършените плащания в размер на 653,85 лв. за допълнителни услуги са недължими и следва да се отнесат към погасяване на главницата.

Като се вземе предвид общият размер на извършените плащания от 3 823, 32 лв., непогасеният размер на задължението е 176,68 лв. Ето защо исковата претенция за главница следва да се уважи до размера от 176,68 лв., а за разликата над него до претендирания размер от 2 992,36 лв. следва да се отхвърли. Следва да се отхвърлят и претенциите за акцесорните вземания, предвид разпоредбата на чл. 23 ЗПК.

По тези съображения, следва да се признае за установено в отношенията между страните, че ответницата Д. Б. К. дължи на ищеца „Профи кредит България“ ЕООД по Договор за потребителски кредит № 3039574061/22.12.2018 г., за които е издадена Заповед за изпълнение № 260162/25.11.2020 г. по ч.гр.д. 951/2020 г. на РС Велинград- **сумата от 176,68 лв.** главница, ведно със законна лихва върху тази сума, считано от 23.11.2020 г., до плащане на вземането. Над тези размери претенцията на ищеца следва да се отхвърли, като неоснователна.

Установителната претенция следва да се отхвърли в частта, с която се

претендира договорна лихва в размер на 859,25 лв., лихвата за забава в размер на 571,49 лв. за периода 04.06.2019г. до 04.11.2020г., както и законна от датата на обявяване на кредита за предсрочно изискуем до подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК в размер на 26,11 лв.

Следва да се отхвърли също и осъдителната претенция за заплащане на възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги.

Предвид изхода на спора разноски се дължат и на двете страни съразмерно уважената и отхвърлената част от иска. В съответствие с т. 12 на Тълкувателно решение № 4/2013 г. на ВКС, ОСГТК, съдът следва да се произнесе и по разпределението на отговорността за разноски в заповедното и исковото производство.

Искането на страните за заплащане на разноските е заявено своевременно. Тъй като ищецът е представляван от юрисконсулт в заповедното и в исковото производство, а процесуалното представителство на ответника е осъществявано по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, представяне на доказателства за заплащане на възнаграждение на процесуалния представител не е предпоставка за основателността на претенцията в тази част.

Доколкото ответницата е дала повод за завеждане на делото, предвид че, след като е поканена да заплати обявеното за предсрочно изискуемо задължение на 09.11.2020г. /видно от приложената по делото покана -л. 32/ и до предявяване на настоящия иск не е извършила плащане, на ищеца се дължат разноски, при определяне на размера на които следва да се вземе за база дължимият размер на главницата към датата на подаване на заявлението за издаване на заповедта за изпълнение, когато искът се счита предявен, който е 1175,18 лв.. Съобразно тази сума следва да се изчисли отговорността за разноски.

От ищеца са направени разноски за държавна такса в настоящото производство в размер на 208,92 лв.. Дължимата държавна такса е в размер на 208,91 лв., от които съразмерно уважената част на иска, му се дължат разноски в размер на 44,32 лв.

Ищецът е направил разноски за депозит за вещо лице по назначената съдебно-счетоводна експертиза в размер на 300,00 лв., от които ответницата следва да бъде осъдена заплати 63,65 лв.

На ищеца, на осн. чл. 78, ал. 8 ГПК, се дължат и разноски за процесуално представителство от юрисконсулт в минимален размер от 100,00 лв., съгласно чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ, които да се възложат в тежест на ответницата Д. Б. К..

На ищеца се дължат разноски за държавна такса в заповедното производство съразмерно уважената част от иска в размер съответно от 23,50 лв.

Съобразявайки защитадения материален интерес и че производството не се отличава с фактическа и правна сложност, предвид че по дела с предмет потребителски спорове има многобройна съдебна практика, която е константна, съдът намира, че следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в заповедното производство в минимален размер от 50,00 лв., съгласно чл. 26 от Наредба за заплащането на правната помощ, а за разликата над него до претендираните 150,00 лв. искането да се отхвърли.

На ответницата се дължат разноски за процесуално представителство съразмерно отхвърлената част от иска в размер на 535,46 лв., определен съгласно чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Предвид че е осъществявано процесуално представителство на осн. чл. 38, ал. 2 ЗА, разноските следва да се заплатят в полза на адв. Д. К.-АК Пазарджик.

Поради гореизложеното, настоящият състав на Районен съд Велинград:

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по иска с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК във вр. чл. 79, ал.1, пр. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, във вр. чл. 138, ал. 1 ЗЗД, че Д. Б. К., ЕГН: *****, с адрес: гр. Велинград, ул. ***** № 17 **дължи** на „ПРОФИ КРЕДИТ България” ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53 Е, вх. В, **сумата от 176,68 лв. /сто седемдесет и шест лева и 68 ст./- главница п о** Договор за потребителски кредит „Профи кредит стандарт 3039574061 от 22.12.2018г., **ведно със законна лихва върху тази сума, считано от 23.11.2020 г., до плащане на вземането**, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за сумата над 176,68 лв. до претендирания размер от 2 992, 36 лв. главница, за сумата от 571, 49 лв. **лихва за забава з а** периода от 04.06.2019 г. до 04.11.2020 г., за сумата от 26,11 лв. **лихва за забава** и за сумата **859,25 лв.** /осемстотин петдесет и девет лева и 25 ст./ - **договорна лихва** за периода от 03.11.2019 г. до 04.11.2020 г.

ОТХВЪРЛЯ иска на ПРОФИ КРЕДИТ България” ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53 Е, вх. В, да бъде осъдена Д. Б. К., ЕГН: *****, с адрес: гр. Велинград, ул. ***** № 17, да заплати сумата от 1089,75 лв. /хиляда осемдесет и девет лева и 75 ст./ възнаграждение за закупен пакет допълнителни услуги по Договор за потребителски кредит „Профи кредит стандарт 3039574061 от 22.12.2018г.

ОСЪЖДА, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК Д. Б. К., ЕГН: *****, с адрес: гр. Велинград, ул. ***** № 17, да заплати на „ПРОФИ КРЕДИТ България” ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, бул.

„България“ № 49, бл. 53 Е, вх. В, разноси по ч. гр. д. 951/2020г. на РС Велинград в размер на общо 73,50 лв. /седемдесет и три лева и 50 ст./, съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК Д. Б. К., ЕГН: *****, с адрес: гр. Велинград, ул. ***** № 17, да заплати на „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53 Е, вх. В, разноси по гр. д. 415/2022 г. на РС Велинград в размер на общо 220,62 лв. /двеста и двадесет лева и 62 ст. /, съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА, на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53 Е, вх. В да заплати на адв. Д. К.-АК Пазарджик разноси за процесуално представителство по гр. д. 415/2022 г. по описа на РС Велинград в размер на 535,46 лв. /петстотин тридесет и пет лева и 46 ст./, съразмерно отхвърлената част от иска.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд, в двуседмичен срок от датата на връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Велинград: _____